Литвинчук І.Л.
Державний вищий навчальний заклад "Державний агроекологічний університет", Житомир

СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ СТРУКТУР ЖИТОМИРСЬКОГО РЕГІОНУ

Житомирщина традиційно має аграрне спрямування економіки. Частка сільського господарства складає понад чверть валової доданої вартості економіки області. Проте аграрний сектор, як і вся економіка, на цей час знаходиться під впливом кризових явищ. Питома вага валової продукції сільського господарства Житомирської області в економіці України складала в 2006 р. лише 3,4% (на 0,4% менше порівняно з 2000 роком) [1]. Консервовані десятиліттями аграрні відносини виявилися нездатними забезпечити динамічний розвиток продуктивних сил і раціональне їх використання.

Формування організаційних форм господарювання в Україні не було результатом еволюційного процесу та ринкового відбору з позицій ефективності, а зумовлювалося специфікою приватизаційних процесів, які відбувались у межах ринкових трансформацій, не завжди пов'язаних із суспільними інтересами й економічною доцільністю. У сучасній економіці регіону важливу роль відіграють корпоративні структури. Вітчизняні підприємці й дослідники дотримуються різних поглядів на понятійні межі цього терміна: одні з них до корпорацій відносять усі комерційні організації, що засновані на членстві, інші – господарські товариства або тільки акціонерні товариства [2].

За даними Держкомстату України, станом на 01.01.2007 у сільському господарстві Житомирської області діяло 2180 підприємств та організацій

різних форм власності, в тому числі 60 акціонерних товариств: 46 відкритих (ВАТ) і 14 закритих (ЗАТ), що становить у процентному відношенні до загальної кількості акціонерних товариств відповідно 76,7% та 23,3%. Спостерігається збереження тенденції щодо зменшення кількості акціонерних товариств. Для порівняння станом на 01.01.2001 в області було зареєстровано 65 акціонерних товариств: 52 ВАТ і 13 ЗАТ (80% та 20%); станом на 01.01.2004 – 70 акціонерних товариств: 56 ВАТ і 14 ЗАТ (80% та 20%) [1].

Становище, що склалося в корпоративному секторі, зумовленої низькою якістю корпоративного управління. Провідні політико-фінансові групи використовують непрозорість корпоративного сектора спекулятивними короткотерміновими цілями, включаючи корупційні, тіньові схеми приватизації та виведення прибутків за кордон всупереч інтересам міноритарних акціонерів.

Основними проблемами стану корпоративного розвитку регіону є: непрозорість діяльності акціонерних товариств через приховування інформації; нехтування інтересами акціонерів під час прийняті управлінських рішень; недостатня координація дій органів державного управління у сфері регулювання корпоративних відносин; порушення прав власників акцій при проведенні загальних зборів; перерозподіл активів товариств на користь фізичних чи юридичних осіб, пов'язаних з їх керівництвом [3].

З метою підвищення ефективності діяльності корпоративного сектора регіону необхідно: 1) удосконалення системи захисту прав та законних інтересів акціонерів та забезпечення рівноправності акціонерів; 2) забезпечення прозорості діяльності товариств; 3) розмежування повноважень між органами управління товариства; 4) формування та розвиток культури корпоративного управління; 5) забезпечення переходу акціонерних товариств на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, встановлені Комітетом з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Також слід переглянути законодавство, усунути подвійне реєстраторство, удосконалити приватизаційні механізми, вивести українських господарюючих суб'єктів на міжнародні ринки [4].

Вихідною позицією трансформування організаційних структур в економіці України має стати її інтеграція в європейську та світову економічні системи, яка супроводжуватиметься посиленням конкуренції вітчизняних та іноземних компаній.

Список літератури

1. Статистичний щорічник Житомирської області за 2006 рік / За ред. Л.О.Ріжкової. – Державний комітет статистики України. Головне управління статистики у Житомирській області. – Житомир, 2007.
2. Саблук П. Т. Ефективність корпоративного управління: інституційний аспект // Вісник аграрної науки – 2004. – № 6.
3. Савельєва Т. Проблеми розвитку великих корпоративних структур в економіці України // Персонал. – 2007. – № 9.
4. Про ствердження заходів щодо реалізації пріоритетних напрямів розвитку корпоративного управління в акціонерних товариствах: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 25-р.